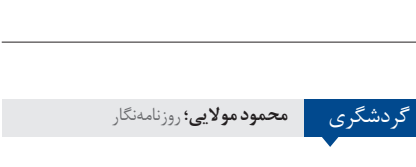

ساماندهی بافت تاریخی تبریز

مرمت و ساماندهی بخشی از بافت تاریخی تبریز، حدفاصل میدان ساعت تا پیاده‌راه تربیت که در محدوده منطقه ۸ شهرداری تبریز واقع شده، آغاز شده‌است. معاون میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری آذربایجان شرقی با اعلام این خبر به همشهری گفت: «مطالعات بافت تاریخی تبریز از سال ۱۳۹۷ آغاز شده و محدوده‌ای حدود ۱۳۰۰ هکتار را در شهرداری‌های مناطق یک، ۸، ۴ و ۱۰ در بر می‌گیرد. به‌تازگی با همکاری شهرداری منطقه ۸ عملیات مرمت و ساماندهی بافت تاریخی آغاز شده است.»
وحید نواداد با اشاره به واقع‌شدن بازار تاریخی تبریز در منطقه ۸ شهرداری تبریز ادامه داد: «بازار تاریخی تبریز، قدیمی‌ترین بازار سرپوشیده جهان است که در فهرست میراث جهانی یونسکو قرار دار. بازار در منطقه ۸ شهرداری واقع شده و بافت تاریخی با حریم بازار حدود ۱۰۰ هکتار را در بر می‌گیرد. شهرداری منطقه ۸ برای ساماندهی بافت تاریخی اقداماتی را از جمله مرمت جداره‌های تاریخی بازار تبریز، بازار گر جیلر، تیمچه امیر و تیمچه بزازان در کوچه پاساژ شروع کرده‌است.»
نواداد عملیات ساماندهی و مرمت را شامل حفاظت از بافت و ابنیه تاریخی و گذرهای تاریخی دانست و افزود: «تهیه طرح تفصیلی بافت تاریخی تبریز نیز با همکاری اداره راه و شهرسازی در دست تهیه است. پاکسازی منظر تاریخی از آلودگی‌های بصری و مرمت بناها با مشارکت مالکان و نظارت سازمان میراث فرهنگی آذربایجان شرقی انجام می‌شود.»
حسین منیری فر، شهردار منطقه ۸ تبریز نیز از اعتبار ۱۵۰ میلیارد ریالی جدارسازی و مرمت جداره‌های خیابان امام خمینی(ره)، پیاده‌راه تربیت، میدان ساعت، دارایی فردوسی، ار تیش شمالی و کوچه پاساژ در طرح ساماندهی بافت تاریخی تبریز خبر داد و گفت: «پس از مرمت جداره‌های تاریخی، نورپردازی آنها و سنتی‌سازی تابلوهای مشاغل این مسیر نیز به‌زودی عملیاتی می‌شود.»

معاون میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری آذربایجان شرقی حلقه مفقوده احیا و حفاظت از آثار تاریخی را رونق اقتصادی عنوان کرد و یادآور شد: «لازم است سلسله پروژه‌های پیشران برای رغبت سرمایه‌گذاران برای گردش اقتصادی در بافت تاریخی با همکاری شهرداری‌ها و وزارت راه‌وشهرسازی تعریف شود. تا زمانی که همکاری مالکان و ساکنان محدوده بافت تاریخی را نداشته باشیم، مرمت ابنیه تاریخی به شکل تک‌دانه خواهد بود که نتیجه مطلوبی در رونق گردشگری ندارد.»

گردشگری | محمود مولایی؛ روزنامه‌نگار

روستای پلکانی هجیج

روستای هجیج در کرمانشاه پر از جاذبه‌های گردشگری است. چشمه‌های پرآب، رودخانه خروشان سیروان و غارهای طبیعی فقط بخشی از جاذبه‌های گردشگری این روستا به حساب می‌آید. هجیج با داشتن آب‌وهوای معتدل و طبیعت سرسبز، فضایی دلنشین پیش روی گردشگران می‌گذارد.

به گزارش همشهری، از هجیج به‌عنوان قلب گردشگری روستایی کرمانشاه یاد می‌شود؛ جایی که در ایام نوروز اسماال روزانه پذیرای ۴هزار گردشگر بود. بخش زیادی از گردشگران که اوایل فروردین به شهرستان پاسه سفر می‌کنند، در نهایت سر از روستای هجیج در می‌آورند. در سال‌های گذشته در عید نوروز ترافیک چند کیلومتری در ورودی روستا تشکیل می‌شد، اما در نوروز ۱۴۰۴ با اقدامات انجام‌شده و راه‌اندازی پارکینگ‌ها حجم ترافیک کمتر شده بود.

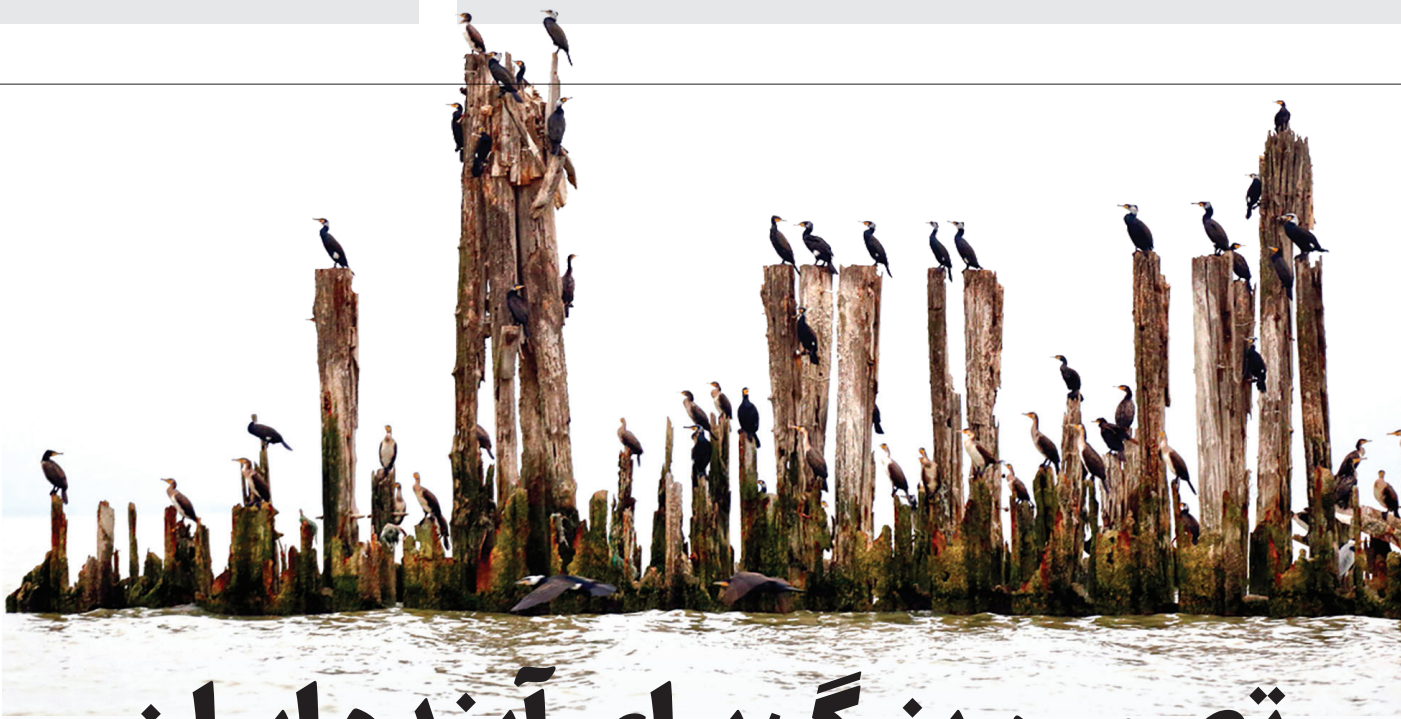
تا چند دهه پیش روستای هجیج تنها به‌واسطه هنرهای سنتی و صنایع‌دستی و بافت پلکانی و طبیعتش مشهور بود؛ اما از چند سال پیش که سد داریان احداث و هجیج به یک روستای ساحلی در کرمانشاه تبدیل شد، موج گردشگران هم به سمت آن سرازیر شد؛ چنان‌که اسکله قایقرانی هجیج در ایام نوروز به گردشگران خدمات‌رسانی می‌کند و گردشگران هم استقبال بسیار بالایی از آن دارند. برخی بناها در روستای هجیج تاریخی است. برای مثال، حوضخانه هجیج مربوط به سده‌های متاخر دوره تاریخی پس از اسلام است. همچنین تاریخ ساخت چله‌خانه هجیج به سده دوم هجری قمری برمی‌گردد و ۱۸ اسفند ۱۳۸۷ در فهرست آثار ملی قرار گرفته است. خانه‌های این منطقه به‌صورت پلکانی و روی دامنه کوه ساخته شده و سقف‌های شیروانی دارد.

این روستا را به نام‌های «هجیج بزرگ»، «هجیج سفلی»، «هجیج بالا» و «هجیج نودشه» هم می‌شناسند. هجیج علاوه بر اینکه یک مقصد گردشگری به شمار می‌رود، به‌واسطه بازگشایی گردنه تنه و اتصال آن به منطقه هورامان استان کردستان، به معبری برای تردد گردشگران به سمت این منطقه هم تبدیل شده است. در سال‌های گذشته در بررسی‌ها و کاوش‌های باستان‌شناسی در اطراف روستاهای هجیج، ناو و اسیریز آثار سکونت انسان یافت شد که مربوط به دوران پارینه‌سنگی است و طبق گزارش باستان‌شناسان بین ۴۰هزار تا ۱۲هزار سال قدمت دارد.

طراحی اتوبوس برای چینی‌ها از سوی شرکت دانش‌بنیان سمنان

محمدرضا صادقی، معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار سمنان: یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان استان به طراحی اتوبوس برای چینی‌ها پرداخته و در این حوزه پیشرو است و قابلیت دارد استان را به هاب تکنولوژی طراحی تحت پلنفرم در حوزه حمل‌ونقل تبدیل کند.

تصمیم بزرگ برای آینده ایران

مرجعیت تنوع‌زیستی با دستور رئیس‌جمهوری از وزارت جهاد کشاورزی به سازمان حفاظت محیط زیست داده شد

این کنوانسیون از سال ۱۳۷۵ صرفاً به‌دلیل مکاتبات بین‌المللی بر عهده وزارت امور خارجه بود تا اینکه در سال ۱۳۹۷مرجعیت این کنوانسیون به وزارت جهادکشاورزی سپرده شد.

۲ گروه از متخصصان با استدلال‌های خود به‌دنبال تغییر و یا عدم تغییر مرجعیت کنوانسیون هستند. وزارت جهاد کشاورزی استفاده از تنوع زیستی برای حفظ منافع محدودۀ امور مربوط به زراعت، باغبانی، جنگل،

گزارش
روزنامه‌نگار

کنوانسیون تنوع زیستی مهم‌ترین کنوانسیون بین‌المللی است که به‌منظور حفاظت و بهره‌برداری پایدار از تنوع زیستی ایجاد شده است. یکی از وظایف مهم این کنوانسیون استفاده از تنوع زیستی برای حفظ منافع نسل‌های کنونی و آینده است. مرجعیت ملی

اهداف اصلی کنوانسیون

کنوانسیون تنوع زیستی یکی از مهم‌ترین معاهدات سازمان ملل است که در سال ۱۹۹۲ در اجلاس سران زمین در ریودوژانیرو تصویب شد. پیش از آن، معاهدات موجود فقط بخشی از تنوع زیستی را پوشش می‌دادند، اما این کنوانسیون برای اولین‌بار رویکردی جامع نسبت به حفاظت از تنوع زیستی ارائه داد. تقریباً همه کشورهای جهان جز آمریکا و وانیکان به آن پیوسته‌اند.

۳ هدف اصلی کنوانسیون شامل حفاظت از تنوع زیستی، بهره‌برداری پایدار از آن و تقسیم عادلانه منافع منابع ژنتیک است. عضو هیات علمی دانشگاه حکیم سبزواری و متخصص محیط‌زیست با اشاره به اهداف اصلی کنوانسیون تنوع زیستی (CBD) به همشهری گفت: این اهداف به‌طور مستقیم با وظایف قانونی و مأموریت‌های سازمان حفاظت محیط‌زیست مرتبط‌اند. کشورهایی که به این کنوانسیون پیوسته‌اند موظف‌اند برای تحقق اهداف آن، برنامه‌های ملی، استراتژی‌ها و اقدامات مشخصی را طراحی و اجرا کنند. این اقدامات ممکن است توسط نهادهای گوناگون صورت گیرد، اما نظارت بر اجرای صحیح آنها به‌ویژه در ارتباط با حفاظت از زیست‌بوم‌ها و تنوع

زیستی باید بر عهده سازمان حفاظت محیط‌زیست باشد.

زهر قلیچ‌پور درباره یکی از کاربردی‌ترین مفاد کنوانسیون اظهار کرد: طبق ماده ۱۴ کنوانسیون، کشورها موظف به ارزیابی اثرات زیست‌محیطی طرح‌ها و پروژه‌هایی هستند که ممکن است بر تنوع زیستی تأثیرگذار باشند. در ایران، تنها نهادهای که صلاحیت و وظیفه قانونی برای این ارزیابی‌ها را دارد، سازمان حفاظت محیط‌زیست است. با اینکه بهره‌برداری از منابع طبیعی (اعم از شیلات، کشاورزی، جنگل و مراتع) در حیطه وظایف وزارت جهادکشاورزی است، چگونگی بهره‌برداری، میزان برداشت و رعایت اصول پایداری در این بهره‌برداری‌ها، باید تحت نظارت سازمان حفاظت محیط‌زیست باشد، زیرا سازمان، نهاد بهره‌بردار نیست بلکه ناظر و متولی حفاظت از منابع زیستی است.

پایان کشمکش

در نخستین جلسه شورای عالی محیط‌زیست در سال ۱۴۰۴ درخواست انتقال مرجعیت کنوانسیون تنوع زیستی از وزارت جهادکشاورزی به سازمان حفاظت محیط‌زیست مطرح شد که با موافقت رئیس‌جمهوری و اعضای شورای عالی همراه بود. مقرر شد موافقت نهایی با این انتقال در نخستین جلسه هیأت دولت مطرح و تصویب شود. به گزارش روابط عمومی سازمان حفاظت محیط‌زیست، نخستین جلسه شورای عالی محیط‌زیست با حضور رئیس‌جمهوری تشکیل شد. در این جلسه، اعضای شورای عالی محیط‌زیست پس از بررسی کلی آیین‌نامه جدید ارزیابی اثرات محیط‌زیستی مقرر کردند که این آیین‌نامه برای تصویب نهایی به هیأت‌دولت ارسال شود. این آیین‌نامه پس از ۱۵سال بازنگری شد و مهم‌ترین تفاوت آیین‌نامه جدید، شفافیت و اطلاع‌رسانی در زمینه طرح‌های مشمول ارزیابی است. همچنین در این جلسه، اعضای شورای عالی محیط‌زیست با حذف بخشی از جاده میانگذر پارک ملی گلستان و جایگزینی تونل در محدوده «پیچ سلیمان کشته» موافقت کردند. حذف این پیچ از جاده علاوه بر کاهش خطرات جاده‌ای برای رانندگان، یک کریدور طبیعی برای انتقال بخش شمالی و جنوبی پارک ملی گلستان ایجاد می‌کند. در این جلسه همچنین رئیس‌جمهور به سازمان حفاظت محیط‌زیست مأموریت داد تا برنامه‌ای جامع برای حفاظت از تنوع زیستی تدوین کند.

مرت، بیابان، شیلات، دام، طیور، آب‌زیان، زنبورداری و خسوراک دام و طیور و بیماری‌ها و آفات مرت تبیط و آب‌های تحت حاکمیت و صلاحیت ایران در اختیار این وزارت‌خانه است، مرجعیت نباید تغییر کند و متخصصان حوزه محیط‌زیست معتقدند کار وزارت‌خانه در نهایت بهره‌برداری از منابع جهت تأمین امنیت غذایی برای تنها یک‌گونه و آن هم انسان است. از آنجا که وزارت کشاورزی به‌دنبال ساده‌سازی اکوسیستم‌ها برای تولید غذای

بیشتر است، اهداف کنوانسیون تنوع زیستی با وجود مرجعیت در این وزارت‌خانه تأمین نمی‌شود. در پی نامه‌نگاری گروه موافقان و مخالفان بالاخره در نخستین جلسه شورای عالی محیط زیست در سال ۱۴۰۴، در خواست انتقال مرجعیت کنوانسیون تنوع زیستی مطرح و با موافقت رئیس‌جمهور و اعضای شورای عالی همراه شد. البته مقرر شد موافقت نهایی با این انتقال در جلسه‌بعدی هیأت دولت مطرح و تصویب شود.

نگرانی سازمان حفاظت محیط‌زیست

یکی دیگر از وظایف سازمان، ایفای نقش کلیدی در سیاستگذاری ملی مرتبط با کنوانسیون است. زهر قلیچ‌پور، متخصص محیط‌زیست در این‌باره گفت: تهیه و تدوین گزارش‌های ملی و برنامه اقدام تنوع زیستی کشور از جمله اقدامات کلیدی‌ای است که عمدتاً توسط کارشناسان سازمان حفاظت محیط‌زیست انجام شده‌است. از زمان عضویت ایران در کنوانسیون تاکنون، ۵گزارش ملی به دبیر‌خانه کنوانسیون ارائه شده که اغلب آنها توسط بدنه کارشناسی سازمان تهیه شده‌اند و گزارش ششم نیز با محوریت سازمان تهیه شده‌است. تا پیش از سال ۱۴۰۱، ایران دارای ۱۰ مرجع ملی ذیل کنوانسیون بود که ۶مورد آن متعلق به سازمان حفاظت محیط‌زیست، ۲مورد مربوط به وزارت جهادکشاورزی و ۲ مورد نیز وابسته به دانشگاه‌ها بود. اما از سال ۱۴۰۱ مراجع مربوط به سازمان به ۲ مرجع کاهش یافته‌است. وزارت جهادکشاورزی تاکنون نتوانسته است بدون کمک سازمان حفاظت محیط‌زیست کارهای مربوط به تنوع زیستی را انجام دهد. موضوع دیگری که نگرانی سازمان حفاظت محیط‌زیست را در سال‌های واکذاری مرجعیت به وزارت کشاورزی بیشتر کرد، مسئله ترارخته‌هاست. زهر قلیچ‌پور در این‌باره گفت: طبق پروتکل یعنی زیستی کار‌ت‌ها که ذیل همین کنوانسیون است، ورود فناوری‌های زیستی جدید باید تحت ارزیابی و نظارت دقیق صورت گیرد. گزارش‌های مبنی بر نقض این پروتکل، ازجمله در زمینه عدم رعایت اصل احتیاط، عدم چسب‌گذاری محصولات ترارخته یا کشت این محصولات در اراضی غیرآب‌زوه، نگرانی‌هایی ایجاد کرده‌است. ورود گونه‌های مهاجم در حوزه فعالیت شیلات، جنگل‌ها و مراتع همه‌شأن می‌دهد که متولی کنوانسیون بایددر جای دیگری باشد ضمن اینکه وزارت جهادکشاورزی به‌دنبال ساده‌سازی اکوسیستم‌ها و بزرگ‌کردن اعداد مربوط به تولید منابع غذایی است. وزارت جهادکشاورزی به‌عنوان بهره‌بردار با الزامات نظارتی تضاد منافع دارد. از نظر ماهوی، سازمان حفاظت محیط‌زیست یک نهاد نظارتی فرابخشی و سیاستگذار است و نمی‌تواند یا نباید تمامی امور اجرایی را مستقیماً بر عهده بگیرد. اما مرجعیت فنی و سیاستگذاری برای کنوانسیون باید در اختیار نهادهای باشد که به‌صورت تخصصی با اصول، ملاحظات و الزامات تنوع زیستی آشنا و درگیر باشد و این وظیفه با ماهیت و تخصص سازمان حفاظت محیط‌زیست همخوانی دارد. در عین حال، در اجرای عملی برنامه‌ها، نیاز به همکاری نهادهای اجرایی مانند وزارت جهادکشاورزی، سازمان منابع طبیعی، شیلات و سایر نهادهای مرتبط وجود دارد.

نگرانی سازمان حفاظت معیط‌زیست

فلسفه انتخاب مناطق حفاظت شده، وجود تنوع زیستی بالا در آن مناطق است. حمید ظهراپی، معاون محیط طبیعی سازمان حفاظت محیط‌زیست با اشاره به اینکه مساحت زیاد به‌معنای تنوع زیستی بیشتر نیست، گفت: در حال حاضر حدود ۱۹۵ میلیون هکتار از اراضی کشور را در قالب ۲۲۴ منطقه تحت مدیریت داریم. سازمان حفاظت محیط‌زیست از نقاط داغ تنوع زیستی محافظت می‌کند. بنابراین بهترین شرایط را برای حفظ تنوع زیستی دارد. ۵۰ درصد از تنوع زیستی دنیا در ۲۰۵ درصد از سرزمین واقع شده که نشان‌دهنده اهمیت بسیار زیاد نقاط داغ تنوع زیستی است. لذا مناطق حفاظتی شده یکی از کنون‌های اصلی حفظ تنوع زیستی دنیا به شمار می‌آیند و در گزارش‌ها آمده که ۹۲ در صد تنوع زیستی دنیا در مناطق تحت حفاظت دنیا مستقر شده‌اند.

احداث ترمینال فرودگاهی شهر جاپه‌ار

محمدرسید اربابی، مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار: اولین کاری که در سال ۱۴۰۴ در دست انجام است، احداث ترمینال فرودگاهی در شآن و جایگاه شهر جاپه‌ار است. همچنین زیرساخت‌های ریمدان در حوزه جاده، آب و برق فراهم می‌شود.

زیست‌بوم

مجید جباری؛ روزنامه‌نگار

«گهر» وارد فهرست رامسر می‌شود

تالاب کوهستانی گهر، نگین درخشان زاگرس در آستانه ثبت در کنوانسیون بین‌المللی رامسر قرار گرفته‌است.

این تالاب زیبا با طبیعت بکر و چشم‌اندازهای مسحورکننده‌اش، سال‌هاست پناهگاه گونه‌های نادر گیاهی و جانوری است، اما در سال‌های اخیر، ورود رسوب به حوضه آبریز و حضور بی‌رویه گردشگران و عوامل انسانی در اطراف دریاچه، شرایط زیستی این تالاب را به مخاطره انداخته و تعادل طبیعی آن را مختل کرده‌است.

این روند، زنگ خطر جدی را برای یکی از ارزشمندترین زیست‌بوم‌های کوهستانی کشور به صدا درآورده‌است. اکنون تلاش‌های گسترده‌ای از سوی مسئولان محیط‌زیست کشور به‌ویژه اداره کل حفاظت محیط‌زیست لرستان در جریان است تا تالاب کوهستانی گهر به‌عنوان یک تالاب بین‌المللی در فهرست رامسر به ثبت برسد.

شرایط شکننده و حساس «گهر»

معاون محیط‌زیست دریایی و تالاب‌های سازمان حفاظت محیط‌زیست با اشاره به ثبت این تالاب در کنوانسیون بین‌المللی رامسر به همشهری می‌گوید:

«مرحل ثبت دریاچه گهر در حال پیگیری و در دستور کار سازمان است و برای رفع موانع و مشکلات ثبت این دریاچه ارزشمند به‌عنوان تالاب بین‌المللی پیگیری لازم را انجام خواهیم داد.

تالاب گهر از نظر ویژگی‌های اکولوژیک، تنوع زیستی و اهمیت زیستگاهی، واجد شرایط ثبت در کنوانسیون رامسر است. اقدامات لازم برای تکمیل مستندات علمی و ارزیابی‌های میدانی آغاز شده و در آینده نزدیک این تالاب در فهرست بین‌المللی قرار می‌گیرد.»

احمد رضا لاهیچیان زاده ادامه می‌دهد: «با توجه به وضعیت اکولوژیک شکننده و حساس دریاچه گهر ازجمله عوامل طبیعی چون ورود رسوبات به بستر و حوضه آبریز دریاچه و همچنین عوامل انسانی چون حضور خارج از ظرفیت تحمل گردشگر در اطراف دریاچه، روند پیری این دریاچه سرعت گرفته‌است. قرار است پس از ارزیابی‌های کنترلی و اصلاحی انتقال رسوبات به مخزن تالاب گهر، برنامه‌های بیومکانیکی فازندیزی شده طی ۱۲سال متوالی با حمایت مالی معاونت محیط‌زیست دریایی و تالاب‌های سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور اجرا شود.»

او تصریح می‌کند: «در صورت کنترل موارد ناشی از ورود رسوبات به بستر و حوضه آبریز دریاچه و همچنین با اقدامات کارشناسی می‌توان این دریاچه زیبا را سال‌ها زنده نگه داشت.»

مسیر منسجم حفاظت از تالاب

کنوانسیون رامسر، قدیمی‌ترین معاهده بین‌المللی محیط‌زیستی در حوزه حفاظت از تالاب‌هاست که در سال ۱۹۷۱ در شهر رامسر ایران تصویب شد.

هدف این کنوانسیون، حفاظت و بهره‌برداری خردمندانه از تالاب‌های مهم جهان است. ثبت تالاب گهر در این فهرست می‌تواند مسیر حفاظت منسجم‌تری را از این زیست‌بوم ارزشمند هموار کند. کارشناس مدیریت تالاب‌ها در این‌باره به همشهری می‌گوید: «ثبت دریاچه کوهستانی گهر در فهرست کنوانسیون بین‌المللی رامسر اتفاق خوبی است. با ثبت حمایت‌های فنی و مالی که معمولاً از تالاب‌های عضو به عمل می‌آید، وضیت تالاب به‌صورت دوره‌ای پایش و به روز می‌شود و حتی در صورتی که تالابی شرایط مناسبی نداشته باشد، در فهرست مونتر (فهرست قرمز تالاب‌های ثبت شده در معاهده رامسر که با خطر نابودی روبه‌رو هستند) قرار می‌گیرد.»

علی ارواحی می‌افزاید: «با ثبت دریاچه گهر در کنوانسیون رامسر، جذب اعتبار افزایش می‌یابد و مزیت بیشتری را برای حفاظت از این پهنه آبی ارزشمند ایجاد می‌کند. با این حال متأسفانه تالاب‌های زیادی در کشور داریم که رامسر سایت هستند اما حال خوبی ندارند؛ مثل پریشان، هامون، گاوخونی، بختگان و ارومیه. در واقع صرف اینکه تالاب در کنوانسیون رامسر ثبت شود، شرط لازم است اما شرط کافی برای حفاظت نیست.» این متخصص مدیریت تالاب‌ها اظهار می‌کند: «طرح‌های آبخیزداری باید در بالادست تالاب انجام شود و با استفاده از تله‌های رسوب‌گیر از ورود رسوبات به تالاب جلوگیری به عمل آید.»

